

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2019 m. balandžio 2 d.

Didėjantis biudžeto vykdymo atsilikimas gali daryti poveikį būsimiems ES finansuojamiems projektams, teigia auditoriai

Lėšų, dėl kurių buvo priimti ES biudžeto įsipareigojimai, bet kurios nebuvo išmokėtos, atsilikimas pasiekė naują aukščiausią tašką ir dėl to galėtų iškilti didelę finansinę riziką ateityje, remiantis nauja Europos Audito Rūmų skubia atvejo apžvalga. 2017 m. pabaigoje mokėjimų, kuriuos Europos Komisija turės atlikti, vertė sudarė 267 milijardus eurų ir numatoma, kad ji toliau didės. Auditoriai įspėja, kad tai gali apriboti Komisijos galimybes valdyti būsimus lėšų poreikius arba laiku apmokėti būsimus mokėjimų prašymus.

ES metinį biudžetą sudaro sumos, dėl kurių metų laikotarpiu galima priimti įsipareigojimus, ir sumos, kurias galima iš tikrųjų išmokėti. Vadinamieji „neįvykdyti įsipareigojimai“ yra einamaisiais ir per keletą ankstesnių metų priimti įsipareigojimai, dėl kurių dar nebuvo atliktas mokėjimas arba kurie nebuvo panaikinti. Šiuo laikotarpiu jie sudaro sumą, kuri vadinama RAL (iš prancūzų k. *reste à liquider*).

RAL palaipsniui augo ir per pastarąjį dešimtmetį padidėjo daugiau kaip 90 %, ypač ryškų paspartėjimą stebint pastaraisiais metais. Skubioje atvejo apžvalgoje pateikiama įžvalga, kokia buvo jų raida ir kokie veiksniai darė įtaką didėjimo tendencijai. Auditoriai įspėja, kad pagrindinis uždavinys bus užtikrinti, kad naujo daugiamečio 2021–2027 m. išlaidų plano laikotarpiu nepradėtų kauptis dar didesni RAL. Jie pažymi ES biudžetui išskylančias rizikas ir pasiūlo galimų sprendimų.

„Daugelį metų mes reiškėme savo susirūpinimą dėl didėjančio RAL lygio ir rekomenduojame, kad Komisija imtųsi veiksmų jį mažinti, – teigė už skubią atvejo apžvalgą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Annemie Turtelboom. – Tačiau dabar mes matome, kad istorija kartojasi. Kai kurie RAL raidos veiksniai yra tie patys, kaip ir praeityje. Dėl aukšto RAL lygio labiau atsiveria ES biudžeto finansinės rizikos pozicija.“

Auditoriai skiria tris pagrindinius veiksnius, kurie daro įtaką RAL: biudžete nustatytos sumos, dėl kurių gali būti priimti įsipareigojimai, yra didesnės nei sumos, kurias iš tikrųjų galima naudoti

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų skubios atvejo apžvalgos pagrindines mintis.
Visą pranešimą rasite www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

mokėjimams atlikti; vieno daugiamečio mokėjimų plano pabaiga persidengia su kito pradžia; ir ES finansuojamų programų vėlavimai valstybėse narėse.

Europos struktūrinių ir investicijų fondų atveju susidaro didžiausia RAL dalis, visų pirma dėl jų didelės bendrojo biudžeto dalies ir konkrečių jų išlaidoms taikomų taisyklių. Auditoriai pateikia išsamų valstybių narių palyginimą. Jis rodo, kad dėl to, kad kiekviena valstybė įsisavina finansavimą skirtingu tempu, jų RAL dalis nėra proporcinga sumoms, dėl kurių jos gali prisiimti įsipareigojimus. Siekiant skatinti finansinę drausmę, visos valstybės narės privalo išleisti šias lėšas per trejus metus nuo tada, kai prisiimami įsipareigojimai, arba rizikuoja jas prarasti.

RAL sumažėja, kai įsipareigotos sumos yra išmokamos arba panaikinamos. Pastarąjį dešimtmetį panaikintos sumos buvo palyginti žemos ir sudarė maždaug 2 % visų įsipareigojimų. Tačiau auditoriai nurodo, kad panaikintos sumos nebegali būti naudojamos ir dėl to susijusių valstybių narių ir ES politikos tikslams jos yra prarastos.

Auditoriai pristato keletą galimų sprendimų, siekiant išvengti panašaus RAL susikaupimo naujo 2021–2027 m. daugiamečio išlaidų plano laikotarpiu:

- daugiamečio išlaidų plano ir su juo susijusių programų priėmimas laiku;
- ES biudžeto išlaidų taisyklių supaprastinimas;
- patikimas mokėjimo poreikių prognozavimas;
- tinkama asignavimų įsipareigojimams ir asignavimų mokėjimams pusiausvyra.

Pastabos leidėjams

Nuo 2011 m. iki 2015 m. Komisija neturėjo pakankamai laisvų lėšų, kad galėtų iki metų galo atlikti visus mokėjimus, ir nesutvarkytas sumas turėjo apmokėti vėlesniais metais. Neįvykdytų valstybių narių mokėjimų prašymų atsilikimas iki 2014 m. pabaigos buvo pasiekęs beveik 25 milijardus eurų ir galiausiai buvo panaikintas 2016 m. pabaigoje.

2013 m. Komisija prognozavo, kad 2020 m. pabaigoje RAL sudarys 260 milijardų eurų. 2018 m. Komisija patikslino šį skaičių pakeisdama į 295 milijardus eurų ir prognozavo, kad iki 2023 m. RAL sudarys 314 milijardų eurų.

Komisija pranešė, kad 2018 m. pabaigoje RAL sudarė apie 280 milijardų eurų. ES biudžete 2019 m. įsipareigojimams skirta 166 milijardai eurų, o mokėjimams 148 milijardai eurų.

Audito Rūmai stebi RAL atlikdami savo metinį ES finansinių ataskaitų auditą. Šioje apžvalgoje daugiausia dėmesio buvo skirta RAL baigiantis 2017 m. – vėliausiems metams, už kuriuos paskelbti audituoti duomenys.

Skubioje atvejo apžvalgoje pateikiami faktai apie labai konkrečius klausimus ir problemas. Ji nėra audito ataskaita.

Audito Rūmų skubi atvejo apžvalga „Neįvykdyti įsipareigojimai ES biudžete – atidesnis žvilgsnis“ paskelbta jų interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.